

Vergaderjaar 1987–1988

19743

Wijziging van de Vestigingswet Bedrijven 1954 (Stb. 1964, 66), de Vestigingswet detailhandel (Stb. 1971, 569) en de Drank- en Horecawet (Stb. 1964, 386)

Nr. 8

EINDVERSLAG

Vastgesteld 6 november 1987

Na kennisneming van de memorie van antwoord en de daarbij gevoegde nota van wijziging zijn in de vaste Commissie voor het Midden- en Kleinbedrijf¹ nog verschillende opmerkingen gemaakt en vragen gesteld. Onder het voorbehoud dat de regering deze tijdig zal hebben beantwoord, acht de commissie de openbare beraadslaging over het wetsvoorstel genoegzaam voorbereid.

I. Algemeen

De leden van de C.D.A.-fractie dankten de regering voor de beantwoording van de in het voorlopig verslag gestelde vragen. Zij hadden met belangstelling kennis genomen van de nota van wijziging.

De leden van de V.V.D.-fractie waren de regering eveneens erkentelijk voor de memorie van antwoord. Zij betuigden hun instemming met de intentie van de nota van wijziging.

Toch waren er bij deze leden nog enkele vragen gerezen naar aanleiding van de voorgestelde wijzigingen.

In de eerste plaats vroegen zij om een reactie van de regering op de voortgang van de beleidsanalyse met betrekking tot de voorgenomen versoering van de vestigingswetgeving.

Volgens de memorie van antwoord beoogt de vestigingswetgeving primair de belangen van het bedrijfsleven te dienen door onbekwamen en eendagsvliegen te weren. Ervan uitgaande dat onder onbekwamen wordt verstaan degen die niet de vereiste papieren op zak hebben. Vroegen deze leden zich af of het weren van eendagsvliegen het primaire doel van voornoemde wetgeving moet zijn?

Ook de leden van de fractie van D66 zegden de regering dank voor de uitvoerige beantwoording van de in het voorlopig verslag gestelde vragen. Naar aanleiding hiervan, alsmede naar aanleiding van de nota van wijziging, wilden zij nog enkele vragen voorleggen.

II. Beunhazerijbestrijding

De leden van de V.V.D.-fractie vroegen de regering hoe zij denkt over de controle-bevoegdheid van de Economische Controle Dienst, die zijn informatie met name van de Kamer van Koophandel zal moeten krijgen.

¹ Samenstelling:

Leden: Van Dis (SGP), Van Erp (VVD), voorzitter, Van Muiden (CDA), ondervoorzitter, Tazelaar (PvdA), Groenman (D66), Wolters (CDA), Ter Veld (PvdA), Schartman (CDA), Van Rey (VVD), Hummel (PvdA), Nijhuis (VVD), Schaefer (PvdA), Vermeend (PvdA), Vreugdenhil (CDA), Van Gelder (PvdA), De Leeuw (CDA) en Smits (CDA).
Plv. leden: Schutte (GPV), Scherpenhuizen (VVD), Swildens-Rozendaal (PvdA), Engwirda (D66), Duyn (CDA), Tommel (D66), Vriens-Auerbach (CDA), Blauw (VVD), Moor (PvdA), Netelenbos (PvdA), Hageman (PvdA), Nijland (CDA), Biesheuvel (CDA) en Roosen-van Pelt (CDA).

In tegenstelling tot de controle-bevoegdheid is de informatieverstrekking door de Kamer van Koophandel aan de Economische Controle Dienst niet wettelijk vastgelegd. In beginsel kan de Kamer van Koophandel zelf beslissen om ondernemers – die ondanks alle hulp niet aan de vestigingsvoorschriften voldoen of zich ten minste inspannen om daaraan te voldoen – in de relatieve anonimiteit te laten onderduiken. Zodoende worden de betreffende ondernemers in bescherming genomen. Hoewel de Kamers van Koophandel belang hebben bij een goede bedrijfsvoering, maakten de leden van deze fractie zich zorgen over de mogelijkheid van de Kamer van Koophandel om in deze kwestie naar alle vrijheid te handelen. In feite bepaalt de Kamer van Koophandel zelf de wijze waarop zij de belangen van het bedrijfsleven wenst te behartigen. Het beperken van de mogelijkheden van groepsactie door uitsluiting in het kader van wijziging van de vestigingswet, kan de meldingsplicht voor de individuele ondernemer doen verzwakken omdat de Kamer van Koophandel niet op basis van wetgeving verplicht is om de melding van een ondernemer aan de Economische Controle Dienst door te geven. Bovendien zou de melding van een individuele ondernemer aan de Economische Controle Dienst zelf wel eens voor problemen kunnen zorgen, aangezien de Kamer van Koophandel niet de gewenste informatie hoeft te verstrekken. Als gevolg hiervan kan het voorkomen dat de Economische Controle Dienst op grond van geruchten aanklopt bij de ondernemer, die verdacht wordt van onrechtmatige bedrijfsuitoefening. De leden van de V.V.D.-fractie zouden het daarheen willen leiden dat er een wettelijke regeling ter zake tot stand komt.

De leden van de V.V.D.-fractie vonden dat ondernemers, die niet aan de vestigingsvoorschriften kunnen of willen voldoen, vanuit het perspectief van de Kamer van Koophandel een gelijke behandeling dienen te krijgen. Het mag niet zo zijn dat een ondernemer, die een poging waagt om door middel van een ontheffing tot legalisatie te komen, uiteindelijk slechter af is dan een ondernemer die de hele vestigingswetgeving negeert.

De procedure ter zake van melding aan de ECD moet garant staan voor een uniforme gedragslijn. Zaken die langdurig onderzoek vergen, moeten regelmatig op een centraal punt gecoördineerd worden om te kunnen verifiëren of er nog sprake is van een reëel legalisatiestreven, dan wel van louter tijdrekken om de onrechtmatigheid te camoufleren. In het laatste geval wordt het onderzoek afgerond met het in kennis stellen van de ondernemer en dient alsnog melding aan de ECD plaats te vinden, zo stelden de leden van de V.V.D.-fractie.

Deze leden zouden graag vernemen welke budgettaire gevolgen voornoemde wijzigingen met zich meebrengen, mede in het licht van het voornemen om het aantal ECD-ambtenaren te verminderen.

De leden van de V.V.D.-fractie hadden in de memorie van antwoord gelezen dat bij samenvoeging van regelingen de specifieke vakbekwaamheidseisen minder accent zullen krijgen. Zij vonden deze opmerking onduidelijk, aangezien de vakbekwaamheidseisen een van de weinige toetsstenen voor het verlenen van een vergunning zijn. Kan de regering hier een toelichting op geven?

De leden van de fractie van D66 waren er niet van overtuigd dat de voornemens van de regering ter zake van de vestigingswetgeving zouden leiden tot een ongewenste belemmering voor de klussendiensten. Deze leden hechtten eraan te benadrukken dat ook zij oog hadden voor de positie van de bonafide bedrijven. Voornoemde bedrijven dienen niet gehinderd te worden door nieuwe belemmeringen. Met de regering achtten deze leden de totstandkoming van een aparte vestigingsregeling voor klussendiensten moeilijk te verwezenlijken. Wellicht verdient het handhaven van de bestaande situatie de voorkeur. Toch prefereerden de leden van de fractie van D66 een aparte regeling voor de klussendiensten boven het opnemen van deze diensten in een samengevoegde regeling

voor loodgieters, waterfitters, gasfitters en C.V.-installateurs, indien deze samenvoeging er in de praktijk toe zou leiden dat klussendiensten nauwelijks in aanmerking komen voor een vestigingsvergunning.

Ook deze leden hadden in de memorie van antwoord gelezen dat er door samenvoeging van de bestaande regelingen minder accent op de specifieke vakbekwaamheidseisen zal worden gelegd. Zij waren er echter allerminst van overtuigd dat zo'n accentwijziging, noch in het bovengenoemde geval, noch in dat van een meer structurele aanpassing van de vestigingswet, wenselijk is, mede in verband met de veiligheid van de geïnstalleerde apparatuur.

De opmerkingen, die de leden van de fractie van D66 in het voorlopig verslag hadden gemaakt, beoogden duidelijk te maken dat de aan reguliere bedrijven gestelde vakbekwaamheidseisen te zwaar zijn voor de klussendiensten. De door deze diensten verrichte arbeid betreft in de regel slechts een aanvulling op het werk van de reguliere bedrijven. Een klussendienst legt immers geen C.V. aan, maar vervangt een kapotte kraan; de dienst vernieuwt geen volledige elektrische bedrading, maar legt een stopcontact aan. De reguliere bedrijven hebben doorgaans weinig belang bij deze werkzaamheden, terwijl zij bovendien – door de hogere meerkosten – hogere prijzen in rekening moeten brengen. Deze leden stelden dat de klussendiensten voor de reguliere bedrijven in feite onmisbaar zijn omdat zij de onrendabele onderkant van de markt opvullen. Indien dit beeld juist is, past het niet om de klussendiensten al te veel in de weg te leggen, en evenmin om hen te laten voldoen aan de vakbekwaamheidsvereisten voor het reguliere bedrijf. Een reactie van de regering op dit punt zagen deze leden met belangstelling tegemoet.

IV Groepsactie

De leden van de C.D.A.-fractie stemden in met het voorstel van de regering om, wat betreft de groepsactie, niet vooruit te lopen op de uitkomsten van de studie die thans wordt uitgevoerd. Wel zouden deze leden de ontwikkelingen op dit punt met belangstelling blijven volgen.

De leden van de V.V.D.-fractie vroegen of de studie inzake een wettelijke regeling van collectief actierecht voor consumentenorganisaties al voorlopige resultaten heeft opgeleverd.

Deze leden betreurden dat de actiebevoegdheid voor consumenten- en werknemersorganisaties thans niet in een wettelijke regeling wordt opgenomen, omdat volgens de memorie van antwoord de burgerlijke rechter in de praktijk in toenemende mate ontvankelijkheidsverklaringen afgeeft. Ondanks het feit dat het uiteindelijke resultaat van voornoemde studie nog niet bekend is, kwam het deze leden enigszins beperkend voor dat een uitbreiding van de groepsactiemogelijkheden niet door de regering is overgenomen omdat de wens om het civiele rechtsverkeer niet zwaarder te belasten met actiebevoegdheden als primaire afwijzingsgrond wordt aangevoerd.

De leden van de V.V.D.-fractie waren van mening dat de voorgestelde maatregelen ter beteugeling van oneerlijke concurrentie – door middel van een verbreding van de vergunningplicht – moeilijk hoger of lager op de ladder gesteld kunnen worden aan de uitbreiding van de rechtsbescherming met behulp van een formele regeling. Het kwam deze leden voor dat een formele regeling uitblijft, omdat op dit moment niet één voorbeeld voorhanden is van een consument die via een consumentenorganisatie actie wil ondernemen op grond van een overtreding van de vestigingswetgeving. Toch leek het deze leden raadzaam om rekening te houden met de mogelijkheid van een dergelijke situatie. Daarom zou in het wijzigingsvoorstel de mogelijkheid tot het in beroep gaan van consumenten- en werknemersorganisaties op grond van de vestigingswetgeving opgenomen moeten worden.

De leden van de fractie van D66 zeiden met verbazing te hebben kennisgenomen van de in de nota van wijziging opgenomen beperking van het groepsactierecht. Zij verwierpen het standpunt van de regering dat een regeling van het lus Agendi op deelterrein moet wachten op de resultaten van de studie naar de implicaties van de motie-Groenman (19754, nr. 6). Volgens deze leden was met de brede ondersteuning van voornoemde motie de wil van de Kamer voldoende duidelijk geworden. In de toelichting op de nota van wijziging wordt het standpunt verkondigd dat «het groepsactierecht alleen bij gebleken noodzaak dient te worden toegekend». Welke overwegingen liggen aan dit standpunt ten grondslag?

Hoewel deze leden nog enig begrip konden opbrengen voor de breed opgezette studie naar de implicaties van de motie-Groenman, verwierpen zij de beperking van het oorspronkelijke voorstel met betrekking tot de Drank- en Horecawet. Tegen de achtergrond van voornoemde motie bestaat er geen enkele reden om het oorspronkelijke voorstel terug te draaien. Zij vroegen de regering om op dit punt een toelichting te geven.

De leden van de fractie van D66 merkten op dat het nimmer zo kan zijn, dat de wetgever zich verschuilt achter de rechter. In de memorie van antwoord wordt gewezen op de praktijk, waarbij rechters onder meer aan consumentenorganisaties het groepsactierecht «toekennen», door hen in concrete gevallen ontvankelijke te verklaren. Indien zulks als wenselijk wordt ervaren dan dient de wetgever er juist voor te zorgen dat de «goede kans» van u als recht in de wet wordt vastgelegd. Dat geldt te meer nu de Kamer van haar positieve oordeel heeft blijkgeven.

V. Afschaffing kredietwaardigheid

De uiteenzetting van de regering over de aanpassing van de vestigings-eisen inzake vakbekwaamheid en handelskennis riep bij de leden van de C.D.A.-fractie de vraag op welke inzicht er bij de regering bestaat, over de financieringsproblematiek bij startende bedrijven en de rol van de banken daarbij. Voor wat betreft de vakbekwaamheidseisen gingen deze leden ervan uit dat overleg met en door het bedrijfsleven dient plaats te vinden om de praktische problemen met betrekking tot verwante bedrijfsomschrijvingen op te lossen, alsmede te voorkomen dat deze bedrijfsomschrijvingen – als gevolg van snel opvolgende technologische ontwikkelingen – achterblijven bij de praktijk.

VII. Artikelen

De leden van de C.D.A.-fractie wilden nog enkele opmerkingen maken en vragen stellen naar aanleiding van de nota van wijziging.

Zo vroegen zij naar een bedrijfsomschrijving van het begrip «spijzenverstrekkende bedrijven». Wel gingen deze leden ervan uit dat in dit verband een uitzondering gemaakt wordt voor bejaardentehuizen, school- en bedrijfskantines in eigen beheer en ziekenhuizen. Met betrekking tot het niet toekennen van een uitzonderingsregime voor de levensmiddelentailhandel, drongen zij er bij de regering op aan te bezien in hoeverre bewijsstukken van bekwaamheid voor de detailhandel kunnen worden aangewezen als bewijsstukken voor het spijzenverstrekkende bedrijf.

De leden van de V.V.D.-fractie vroegen ten slotte of de problematiek van het paracommercialisme en de discussie over de invoering van artikel III, D in de Drank- en Horecawet niet bij het voorliggende wijzigingsvoorstel betrokken zouden moeten worden. Is de regering bereid op basis van dit artikel een wijzigingsvoorstel in te dienen, met als doel het paracommercialisme aan te pakken? Voornoemde discussie leek deze leden vooral

zinnig, omdat de vestigingswetgeving met name gaat over de controle op de naleving van de wettelijke bepalingen.

De voorzitter van de commissie,
Van Erp

De griffier van de Commissie,
Roovers